

Lærerark / Historie

Tobakkens historie

Læringsmål på forløbet

Eleverne lærer gennem et spil om tobakkens historie, og hvordan tobakkens historie hænger sammen med andre historiske begivenheder. Gennem diskussion lærer eleverne også betydningen af tobakkens historie.

Kort om opgaven

Eleverne skal spille et historiespil, hvor de skal placere tobakkens historiske punkter på en tidslinje, sammen med andre historiske begivenheder. Gennem diskussion, lærer eleverne også betydningen af tobakkens historie.

Vejledende tid: 2 lektioner á 45 minutter

Sådan gør du

Forberedelse

Udskriv siderne med spillekort på dobbeltsidet papir. Der skal være et sæt spillekort til alle grupper.

Lektion 1

Præsenter opgaven og inddel eleverne i grupper á 3-4 spillere. Der skal bruges ét spil til hver gruppe. Spillet skal printes dobbeltsidet. Udlever spillet. Eleverne klipper spillet ud, og begynder at spille.

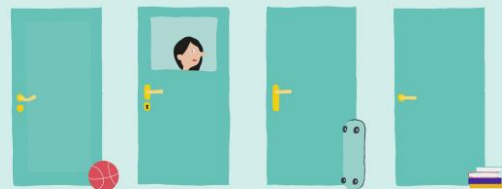
Lektion 2

Eleverne spiller. Brug den sidste del af lektionen på at samle op i klassen. Diskutér eksempelvis, hvorfor man ikke forbød tobak, da man fandt ud at rygning giver lungekræft i 1950'erne, og hvad eleverne synes skal være det næste punkt i tobakkens historie. Hvordan kan vi stoppe tobakken, så den ikke fortsætter i den danske historie? Evt. et forbud mod tobak?

Forslag til opfølgning og evaluering

Forslag til tegn på læring

- Eleven kan redegøre for tobakkens historiske punkter
- Eleven kan placere tobakkens historiske punkter i forhold til andre historiske punkter
- Eleven kan diskutere tobakkens historiske udvikling ift. Den historiske og samfundsmæssige udvikling i Danmark

Forslag til opfølgning

- Læreren går rundt, følger med mens eleverne spiller og stiller spørgsmål, som kan lægge op til diskussionen efter spillet
- Læreren samler op i klassen og diskuterer emnet i plenum

Forslag til færdigheds- og vidensmål for historie efter 9. klassetrin

Fag

Historie

Kompetenceområde

Kronologi & sammenhæng

Videns- og færdighedsområde

Historiekanon

Færdighedsmål

Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse

Vidensmål

Eleven har viden om kanonpunkter

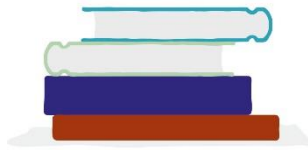
Forudsætninger for, at eleven kan løse opgaven

Eleverne skal have kendskab til historiske kanonpunkter

Elevark

Tobakkens historie

Det lærer du

Du lærer gennem et spil om tobakkens historie, og hvordan tobakkens historie hænger sammen med andre historiske begivenheder. Gennem diskussion lærer du også betydningen af tobakkens historie.

Kort om opgaven

Du skal sammen med dine klassekammerater spille et historiespil, hvor du skal placere tobakkens historiske punkter på en tidslinje, sammen med andre historiske begivenheder.

Sådan sætter du spillet op

Start med at klippe kortene ud og blande dem. Det er vigtigt, at de vender samme vej; på bagsiden af kortene, er der et blå årstal. Bagsiden skal altid vende nedad, når kortene blandes.

Når kortene er blandet, gives fire kort til hver spiller (stadig med årstallet nedad. Hvis man kigger årstallet, har man snydt og må bytte kortet ud). Når I er godt inde i spillet, kan I tage både fem eller seks kort under opsætningen; det gør bare spillet mere udfordrende.

Vend nu ét kort fra kortbunken – denne gang med årstallet opad. Det er dette kort I skal starte tidslinjen ud fra. I er nu klar til at komme i gang med spillet.

Sådan spiller du historiekanon

Det gælder om at placere de forskellige kort i historisk rækkefølge. På din tur tager du et af de kort, der ligger foran dig, og placerer det, hvor du mener, det hører hjemme på tidslinjen. Når du har placeret kortet, vender du det om, og ser om det er lagt rigtigt.

Hvis du har lagt kortet rigtigt, er din tur slut, og turen går videre til næste spiller. Kortet bliver liggende, og for hvert kort, som er placeret rigtigt, bliver det altså sværere at placere det næste kort.

Hvis du ikke har lagt kortet rigtigt, lægges kortet nu på sin rigtige plads i tidslinjen, og du trækker et nyt kort fra den store kortbunke. Du er altså ikke sluppet af med et kort, og er nu bagud i forhold til dem, der har smidt et kort.

Spillets afslutning

I slutningen af hver runde (altså, lige inden startspilleren tager sin næste tur) tjekker I efter, om en eller flere spillere er sluppet af med alle sine kort.

Hvis kun én spiller er sluppet af med alle sine kort har den spiller vundet. Tillykke med sejren!

Hvis mere en én spiller har sluppet af med alle sine kort, fortsætter spiller. De spillere, der ikke har noget kort foran dem i deres tur, trækker et kort fra kortbunken, som så er det kort, der skal placeres.

Hvis i, når spillet er slut, kun mangler nogle få kort, kan I prøve at se om I sammen kan placere de sidste korrekt. Ellers blandes alle kortene på ny og et nyt spil kan gå i gang. Nu er det vinderens tur til at starte.

<p>Den første tobaksplante begynder at gro i Andesbjergene i Latin Amerika</p>	<p>Ertebøllekulturen, en del af stenalderen Det var Ertebøllekulturen, der opfandt den festmenu, vi stadig bruger i dag: suppe, steg og – ikke is – men årstidens frugter</p>	<p>Solvognen bliver lavet Den største skat fra bronzealderen. Det er den, man kan se på tusindkronesedlen</p>
<p>Tuthankhamons regeringstid Tuthankhamon blev konge af Egypten, da han var ni år gammel</p>	<p>Indianerne ryger og tygger tobakken Indianerne røg pipe ved mange lejligheder. Bl.a. ved krigserklæringer, og når krige blev afsluttet</p>	<p>Kejser Augustus levetid Romerrigets første kejser</p>

<p>Tuthankhamons regeringstid</p> <p>1333 – 1332 f.v.t</p>	<p>Indianerne ryger og tygger tobakken</p> <p>100 f.v.t</p>	<p>Kejser Augustus levetid</p> <p>63 f.v.t – 14 e.v.t</p>
<p>Den første tobaksplante begynder at gro i Andesbjergene i Latin Amerika</p> <p>8000 f.v.t</p>	<p>Ertebøllekulturen, en del af stenalderen</p> <p>5400 – 3900 f.v.t</p>	<p>Solvognen bliver lavet</p> <p>1400 f.v.t</p>

<p>Kong Harald Blåtand rejser Jellingstenen til minde om sine forældre Bluetooth, som du kender fra elektroniske apparater, er opkaldt efter Harald Blåtand</p>	<p>Biskop Absalons levetid Du kender ham måske fra julekalenderen Absalons Hemmelighed</p>	<p>Erik af Pommern underskrev Kalmarunionen Danmark, Norge og Sverige fik fælles konge</p>
<p>Tobakken kommer til Europa Det var Christopher Columbus, der tog tobakken med hjem til Europa fra sin rejse til Amerika</p>	<p>Reformationstiden Dannelsen af den protestantiske kirke, igangsat af Martin Luther</p>	<p>Kong Christian 4s levetid Christian 4. Var konge i 59 år. Det er den længste periode af alle danske konger</p>

<p>Tobakken kommer til Europa</p> <p>1492</p>	<p>Reformationstiden</p> <p>1500-tallet</p>	<p>Kong Christian 4s levetid</p> <p>1577 - 1648</p>
<p>Kong Harald Blåtand rejser Jellingstenen til minde om sine forældre</p> <p>965</p>	<p>Biskop Absalons levetid</p> <p>1128 - 1201</p>	<p>Erik af Pommern underskrev Kalmarunionen</p> <p>1397</p>

<p>Den westfalske fred Fredsslutning efter 30-årskrigen. Det var den mest blodige krig i Europa havde oplevet</p>	<p>Kong Frederiks 3s statskup Frederik 3. tvang adelen og rigsrådet til at gøre kongemagten arvelig. Enevældet blev indført</p>	<p>Tobaksproduktion i Danmark Man begynder at dyrke og sælge tobak på danske marker</p>
<p>Stavnsbåndets ophævelse En bonde er ikke længere tvunget til at arbejde på det gods, han er født på</p>	<p>Stormen på Bastillen Vrede borgere stormede den gamle fæstning i Paris</p>	<p>Forbud mod slavehandel Selvom det var forbudt, ophørte slaveriet på de Danskvestindiske øer først 56 år senere</p>

Stavnsbåndets ophævelse 1788	Stormen på Bastillen 1789	Forbud mod slavehandel 1792
Den westfalske fred 1648	Kong Frederiks 3s statskup 1660	Tobaksproduktion i Danmark 1665

<p>Københavns bombardement England bombede Danmark og den danske flåde blev overgivet til dem</p>	<p>Den første grundlov Enevælden afskaffes og Danmark er nu folkestyret</p>	<p>Slaget på Fælled Københavnske arbejdere sloges mod politiet. Stedet hedder nu Fælledparken og ligger lige ved siden af Parken, hvor Danmark bl.a. spiller landskampe i fodbold</p>
<p>Drenge får piber i konfirmationsgave De fik piber i gave for at vise, at de var på vej til at blive voksne</p>	<p>Kvindes valgret Året hvor kvinder fik stemmeret til Landstings- og Folketingsvalg</p>	<p>Genforeningen Efter en folkeafstemning, blev den nordlige del af Slesvig en del af Danmark</p>

Drenge får piber i konfirmationsgave Start 1900-tallet	Kvindes valgret 1915	Genforeningen 1920
Københavns bombardement 1807	Den første Grundlov 1849	Slaget på Fælled 1872

<p>1.512 tobaksvirksomheder i Danmark Den største tobaksvirksomhed havde mere end 1000 ansatte</p>	<p>Kanslergadeforliget Økonomisk krise gjorde, at Socialdemokratiet sammen med Det Radikale Venstre lavede en aftale med Venstre, som var med til at afhjælpe krisen</p>	<p>2. Verdenskrig Hitler var imod rygning. Derfor blev rygning et symbol på frihed og modstand mod nazisterne under 2. verdenskrig</p>
<p>FN's verdenserklæring om menneskerettigheder Menneskerettigheder er grundrettigheder, der skal sikre det enkelte menneske mod overgreb fra staten</p>	<p>Dyrkning og produktion af tobak i Danmark stoppes</p>	<p>Lægerne finder en sammenhæng mellem lungekræft og rygning</p>

<p>FN's verdenserklæring om menneskerettigheder indføres</p> <p>1948</p>	<p>Dyrkning og produktion af tobak i Danmark stoppes</p> <p>1948</p>	<p>Lægerne finder en sammenhæng mellem lungekræft og rygning</p> <p>1950'erne</p>
<p>1.512 tobaksvirksomheder i Danmark</p> <p>1921</p>	<p>Kanslergadeforliget</p> <p>1933</p>	<p>2. Verdenskrig</p> <p>1973 - 1945</p>

<p>78 % af mændene og 40 % kvinderne i Danmark ryger hver dag</p>	<p>Det er normalt, at lærerne ryger i klasselokalerne på skolerne</p>	<p>Berlinmuren opføres Hele Tyskland deles op i Øst- og Vesttyskland som bliver til to forskellige nationer</p>
<p>Det er helt almindeligt, at pædagoger i børnehaver ryger cigaretter, mens de er sammen med børnene</p>	<p>Advarselstekst på tobaksvarer Den første advarsel var: "Sundhedsstyrelsen påpeger, at tobaksrygning er sundhedsskadelig"</p>	<p>Berlinmurens fald Der er nu fri adgang mellem Øst- og Vesttyskland</p>

<p>Det er helt almindeligt, at pædagoger i børnehaver ryger cigaretter</p> <p>1970'erne</p>	<p>Man sætter advarsler på cigaretpakkerne</p> <p>1986</p>	<p>Berlinmurens fald</p> <p>1990</p>
<p>78 % af mændene og 40 % kvinderne i Danmark ryger hver dag</p> <p>1953</p>	<p>Det er normalt, at lærerne ryger i klasselokalerne på skolerne</p> <p>1960'erne</p>	<p>Berlinmuren opføres</p> <p>1960</p>

<p>Maastricht-traktaten Det Europæiske Fællesskab (EF) bliver til Den Europæiske Union (EU)</p>	<p>Danmarks første rygelov Begrænsning af rygning i offentlige lokaler og transportmidler</p>	<p>SAS forbyder rygning Det er ikke længere tilladt at ryge på nogen af SAS flyafgange</p>
<p>Regler om rygning på skoler Skoleelever må ikke længere ryge på skolens område</p>	<p>9/11 Terrorangrebet på World Trade Center i New York og Pentagon i Washington D.C.</p>	<p>Reklameforbud mod tobak Man må ikke længere reklamere for tobak i Danmark</p>

Regler om rygning på skoler 2001	9/11 2001	Reklameforbud mod tobak 2002
Maastricht-traktaten 1992	Danmarks første rygelov 1995	SAS forbyder rygning 1997

<p>Aldersgrænse på 16 år Det bliver forbudt at sælge tobak til børn og unge under 16 år</p>	<p>Rygeloven udvides Det er slut med at ryge indendørs på arbejdspladser, restauranter og store værtshuse</p>	<p>Aldersgrænse på 18 år Det bliver forbudt at sælge tobak til børn og unde under 18 år</p>
<p>Advarselsbilleder Danske tobaksvarer får advarselsbilleder</p>	<p>DSB forbyder rygning Det er ikke tilladt at ryge på stationer og perroner, hverken indenfor eller udenfor</p>	<p>Tobakken under disken De første butikker får tobak under disken</p>

Advarselsbilleder på tobaksvarer 2012	DSB forbyder rygning 2014	Tobakken under disken 2018
Aldersgrænse på 16 år 2004	Rygeloven udvides 2007	Aldersgrænse på 18 år 2008